

Källkritik på internet

- några startpunkter

Det som står i Kolla källans artikel Fakta om källkritik gäller också för källor på internet. Här tillkommer några startpunkter för dig som ska granska webbmateriel kritiskt. Det är ingen checklista där aktiviteterna behöver utföras i en speciell ordning, utan bara några förslag på hur man kan titta på olika webbsidor.

Undersök webbadressen

Titta på webbadressen för att se efter om den säger dig något. Ibland står utgivarens namn i webbadressen, men inte alltid.

Exempel:

Här kan du direkt se att det är Skolverket som står bakom/ansvarar för webbplatsen:

www.skolverket.se

Här måste du klicka på länken för att få reda på att liu betyder Linköpings universitet (om du inte redan visste det):

<http://www.liu.se>

Nu för tiden får vem som helst ansöka om ett domännamn under den svenska toppdomänen.se och därmed få en enkel och snygg webbadress. Tidigare var det lätt att känna igen privata hemsidor och elevers/students hemsidor genom att webbadressen avslutades med ett tildetecken ~. Det förekommer fortfarande, men är inte längre lika vanligt. Se fingerat exempel

<http://www.universitetet.se/~anders>

Kapa webbadressen

En del webbadresser är väldigt långa. Då kan du backa i adressfältet för att komma till den organisation som står bakom webbplatsen. I exemplet nedan tar du bort allt som står efter .se

<http://www.eu-upplysningen.se/-/soksida/?q=Sverige+och+EU> <http://www.eu-upplysningen.se/>

Sök domäner (överkurs)

Om du vill lägga ner lite detektivarbete kan du göra en sökning i ett av de domänregister som finns på internet. Då får du reda på vem som har registrerat ett visst domännamn. Du får uppgifter om namn, adress, telefonnummer och epostadress till webbansvarig. Sök svenska domäner genom att skriva in domänens namn i sökrutan på .SE (Stiftelsen för internetinfrastruktur).

www.iis.se/

På samma sätt går det att söka andra toppdomäner än den svenska, men då får du söka på andra ställen. Prova till exempel att göra en sökning på martinluther.king.org i nedanstående register

[WHOIS Search](#)

Du kan läsa mer om domänsökningar på den här sidan på Kolla källan

[Sök domäner](#)

Låt dig inte luras av falska webbplatser

Det finns webbadresser som ser nästan exakt likadana ut. Ibland är det en ren slump, ibland kan det vara ett medvetet försök att luras för att sprida falsk information, misskreditera någon eller för att dra fler besökare till den egna webbplatsen.

Exempel på luriga webbadresser och webbsidor att jämföra hittar du i Kolla källans wiki.

[Kolla källans wiki - Källkritik - Exempelsidor](#)

Förkunskaper underlättar

Naturligtvis underlättar det om du har förkunskaper i ett ämne. Ju mer du vet om ett ämne desto svårare är det att få dig att tro på felaktiga uppgifter. Inte skulle väl du tro på informationen på Mozarts "hemsida"?

[Wolfgang Amadeus Mozart](#)

Studera webbplatsens layout och navigering

Hur är webbsidan gjord? Är den lättnavigerad? Fungerar länkarna i länklistan? Är det lätt att få en överblick över innehållet? Se efter om det finns en innehållsförteckning eller webbkarta (sitemap på engelska). Finns det någon Om oss eller About this site-flik? Där brukar det nämligen finnas information om:

- upphovsman eller utgivare av webbplatsen
- eventuella samarbetspartners
- eventuell finansiär av webbplatsen
- syftet med webbplatsen
- målgrupp för webbplatsen

Skilj på reklam och faktainnehåll

Många webbplatser är reklamfinansierade. Det behöver inte betyda att innehållet är dåligt eller inte håller för en källkritisk granskning. Men se efter om det går att se skillnad på faktainnehåll och reklam eller om gränserna flyter ihop.

Se efter när webbsidan senast uppdaterades

Längst ner på webbsidan brukar det stå när materialet senast uppdaterades. Observera dock att detta datum ofta ändras automatiskt eller vid smärre ändringar. Det behöver inte betyda att någon har sett över hela innehållet, utan det kan vara frågan om ändring av ett stavfel.

Jämför! Använd flera källor!

Finns det bra och dåliga källor? Det är en svår eller omöjlig fråga att besvara. Det finns nämligen ingen allmänt vedertagen förteckning över bra och dåliga källor, utan det är upp till dig själv att avgöra. En källa kan dessutom vara användbar även om du inte uppfattar den som trovärdig.

Slutligen

Bedöm om källan är användbar för ditt syfte. Har den rätt svårighetsnivå? Ger den svaret på dina frågor? Tillför den något nytt eller bekräftar den bara det du redan visste? Lita på dig själv och ditt eget omdöme och lycka till i ditt självkritiska arbete!

Se också

[Fakta om källkritik](#)

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/resurser-for-larande/kollakallan/kallkritik/fakta>